

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

Ενημέρωση από την ομάδα εργασίας για την κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων Κοινωνικών Ανθρωπολόγων

Τον Απρίλιο 2021, το ΔΣ του Συλλόγου Κοινωνικών Ανθρωπολόγων Ελλάδας (ΣΚΑΕ) (εκπροσωπούμενο από την πρόεδρο του ΔΣ, Κατερίνα Ροζάκου, και την αντιπρόεδρο, Λαμπρινή Στύλιου) απηύθυνε πρόσκληση στα Τμήματα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παντείου Πανεπιστημίου, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας Πανεπιστημίου Αιγαίου και Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας καθώς και σε Τμήματα με συναφές περιεχόμενο σπουδών σε προπτυχιακό ή/και μεταπτυχιακό επίπεδο, για τη δημιουργία ομάδας εργασίας η οποία κύριο σκοπό θα είχε την εισήγηση ρύθμισης για την κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων για Κοινωνικούς Ανθρωπολόγους.

Η πρόσκληση έγινε δεκτή από όλους τους αποδέκτες και αναγνωρίστηκε ομόφωνα η ανάγκη ύπαρξης ενός ενιαίου νομοθετικού κειμένου που να κατοχυρώνει τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας.

Προς το σκοπό αυτό συγκροτήθηκε ομάδα με στόχο την εισήγηση ρύθμισης για την κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων πτυχιούχων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας. Η ομάδα συντονίζεται από την πρόεδρο του ΔΣ του ΣΚΑΕ, Κατερίνα Ροζάκου, και την αντιπρόεδρο, Λαμπρινή Στύλιου, ενώ, ακόμη, συμμετέχουν, η (τότε) πρόεδρος του τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου, Καθηγήτρια Ειρήνη Τουνταςάκη, η πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Καθηγήτρια Βενετία Καντσά, η διευθύντρια του Τομέα του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ελευθερία Δέλτσου και ο Γιάννης Μάνος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Κατόπιν εξέτασης του σχετικού νομικού πλαισίου, ομόφωνα αποφασίστηκε ότι η σχετική ρύθμιση μπορεί να αφορά τα τμήματα τα οποία απονέμουν πτυχίο Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ή πτυχίο με κατεύθυνση Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και συγκεκριμένα τα εξής:

ΣΚΑΕ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

- Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παντείου Πανεπιστημίου
- Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Έπειτα από πολλές συναντήσεις και συζητήσεις συγκροτήθηκε επιτροπή με σκοπό τη διαμόρφωση προσχεδίου κειμένου που να περιγράφει πιθανούς τομείς και πεδία εργασιακής απασχόλησης κοινωνικών ανθρωπολόγων, αποτελούμενη από τις/τον:

- Ελευθερία Δέλτσου, διευθύντρια του Τομέα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παν/μίου Θεσσαλίας
- Γιάννη Μάνο, εκπρόσωπο του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Παν/μίου Μακεδονίας
- Ειρήνη Τουνταςάκη, πρόεδρο Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Παντείου Παν/μίου

Βοηθητικά κείμενα αποτέλεσαν τα υπάρχοντα ΠΔ (Προεδρικά Διατάγματα) για τα επαγγελματικά δικαιώματα Κοινωνιολόγων (Π.Δ. 159/2009) και των κοινωνικών ανθρωπολόγων αποφοίτων του (με αυτή την ονομασία τότε) Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Π.Δ. 228/6-11-1995), ενώ εξαιρετικά χρήσιμο υπήρξε το κείμενο εργασίας της Εταιρείας Αποφοίτων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παντείου Πανεπιστημίου (ΕΑΚΑΠΠ) με την περιγραφή των πεδίων εργασιακής απασχόλησης κοινωνικών ανθρωπολόγων, που παραχωρήθηκε στον ΣΚΑΕ στο πλαίσιο των σκοπών της συγκεκριμένης ομάδας.

Το κείμενο ολοκληρώθηκε τον Μάιο 2022. Παράλληλα, η πρόεδρος του τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Βενετία Καντσά, ανέλαβε τη διερεύνηση νομοτεχνικών ζητημάτων που αφορούν το περιεχόμενο και τη μορφή του κειμένου αλλά και τα στάδια που πρέπει να προηγηθούν της έγκρισης και δημοσίευσης του κειμένου σε Προεδρικό Διάταγμα.

Το επόμενο βήμα ήταν η κατάθεση του προσχεδίου προς συζήτηση και έγκριση από τις συνελεύσεις των τμημάτων/ τομέων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, και τα αρμόδια όργανα των πανεπιστημίων, ώστε να ακολουθήσουν οι απαραίτητες κινήσεις-εισήγηση προς το Υπουργείο Παιδείας.

Το κείμενο περιγραφής των πεδίων επαγγελματικής απασχόλησης κοινωνικών ανθρωπολόγων κατατέθηκε και συζητήθηκε στις συνελεύσεις των τριών τμημάτων το Νοέμβριο του 2022. Το κείμενο έγινε δεκτό από τη συνέλευση του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου και τη συνέλευση του Τομέα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Η συνέλευση του Τμήματος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου δεν έκανε δεκτό το κείμενο με την αιτιολογία ότι βρίσκεται ήδη εν λειτουργία το ΠΔ 228/6.11.1995 με το οποίο κατοχυρώνονται τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του Τμήματος και τυχόν αναθεώρηση ή τροποποίηση του θα χρειαζόταν να λάβει υπόψη το διευρυμένο ακαδημαϊκό προφίλ του Τμήματος που συνδυάζει τις επιστήμες της κοινωνικής ανθρωπολογίας και της ιστορίας.

Ακολουθεί το προσχέδιο του σχετικού κειμένου.

**Προσχέδιο κειμένου ρύθμισης επαγγελματικών δικαιωμάτων
Κοινωνικών Ανθρωπολόγων
Αθήνα, Νοέμβριος 2022**

Επαγγελματική κατοχύρωση των πτυχιούχων των τμημάτων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας με κατεύθυνση Κοινωνική Ανθρωπολογία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας με κατεύθυνση Κοινωνική Ανθρωπολογία του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, δύνανται με βάση τις γενικές και εξειδικευμένες γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να απασχολούνται τόσο ως ελεύθεροι επαγγελματίες όσο και ως μισθωτοί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας:

ΣΚΑΕ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

α. στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δημόσια και ιδιωτική, για θέματα που αφορούν στις κοινωνικές επιστήμες, στους κλάδους και με τους όρους που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία.

β. στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ως μέλη του διδακτικού ερευνητικού προσωπικού σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την σχετική νομοθεσία.

γ. σε υπηρεσίες και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σε αντικείμενα σχετικά με τον τίτλο σπουδών τους και, κυρίως, στα παρακάτω πεδία:

Εκπαίδευση και Έρευνα

- Στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε Οργανισμούς και Ινστιτούτα πιστοποίησης εκπαιδευτικού έργου, σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης.
- Στον τομέα της διαπολιτισμικής αγωγής, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να καταρτίσουν και να υλοποιήσουν προγράμματα και να δράσουν συμβουλευτικά συμβάλλοντας στην άρση των κοινωνικών αποκλεισμών και τη διαμόρφωση όρων διαπολιτισμικής επικοινωνίας μεταξύ όλων των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας.
- Στον τομέα της ειδικής αγωγής μπορούν να συμβάλουν ερευνητικά και συμβουλευτικά με βάση την εκπαίδευσή τους σε ζητήματα ετερότητας, μεταξύ άλλων, και σε θέματα αναπηρίας.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να καταρτίσουν και να υλοποιήσουν προγράμματα εκπαίδευσης πολιτισμικών διαμεσολαβητών, καθώς και προγράμματα κοινωνικού σχεδιασμού σε θέματα γενικής και ειδικής εκπαίδευσης, λαμβάνοντας υπόψη τη σύγχρονη πολυπολιτισμική συνθήκη και τη διαρκή αναγκαιότητα της δια βίου μάθησης.
- Σε διάφορα δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα που διερευνούν κοινωνικά, οικονομικά, πολιτισμικά και ιστορικά ζητήματα της ελληνικής κοινωνίας ή και άλλων κοινωνιών.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στο πεδίο της έρευνας των στάσεων και αντιλήψεων του κοινού, καταναλωτικών συμπεριφορών και σε ενέργειες προώθησης προϊόντων.

Πολιτισμός

- Στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, σε μουσεία, πολιτιστικά ιδρύματα, βιβλιοθήκες, κέντρα μελέτης και προβολής του ελληνικού και άλλων εθνικών και εθνοτικών πολιτισμών και σε όποιους άλλους φορείς ασχολούνται με τη μελέτη, την ανάδειξη και την προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς, της κοινωνικής και πολιτισμικής ποικιλομορφίας, την

ΣΚΑΕ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

καταγραφή, τη διάσωση και τη διατήρηση της πολιτισμικής μνήμης και της προφορικής ιστορίας, καθώς και την επεξεργασία, τη συγχρονική και διαχρονική ανάλυση στοιχείων του άυλου και του υλικού πολιτισμού.

Μετανάστευση - Μεταναστευτική πολιτική

- Στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου ως σύμβουλοι μεταναστευτικής πολιτικής για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων που αφορούν την κοινωνική συμπερίληψη και ενσωμάτωση, την άρση των εθνοπολιτισμικών διακρίσεων, και τη διασφάλιση πολιτικών, ατομικών και εργασιακών δικαιωμάτων των προσφυγικών και μεταναστευτικών πληθυσμών.
- Σε φορείς που ασχολούνται με τον καθορισμό καθεστώτος διεθνούς προστασίας, στη σύνταξη εκθέσεων, στην έρευνα και τεκμηρίωση πληροφοριών αναφορικά με τις χώρες καταγωγής των αιτούντων/ουσών άσυλο. Οι ανθρωπολόγοι μπορούν ακόμα να συμβάλουν στην επιμόρφωση/εκπαίδευση στελεχών σε υπηρεσίες και φορείς μετανάστευσης και ασύλου.
- Στον σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων ένταξης μεταναστών/στριών και προσφύγων/ισσών σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Στο πλαίσιο της τοπικής αυτοδιοίκησης για τον συντονισμό ενεργειών διαβούλευσης και διακυβέρνησης προκειμένου να διευκολυνθεί η κοινωνική συμπερίληψη και ενσωμάτωση των διαφόρων μεταναστευτικών, εθνικών ή εθνοτικών ομάδων στις τοπικές κοινωνίες.
- Σε φορείς που ασχολούνται με την αντιμετώπιση ζητημάτων παράνομης διακίνησης ανθρώπων (θύματα trafficking).

Ανθρώπινα Δικαιώματα, Ισότητα, Διαφορετικότητα και Φύλο

- Στα εκάστοτε αρμόδια Υπουργεία, σε φορείς άσκησης εξωτερικής πολιτικής, εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, σε εθνικές και διεθνείς επιτροπές για τα δικαιώματα του ανθρώπου, σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, σε ανεξάρτητες αρχές, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στην κατανόηση και την αποδοχή της ετερότητας, στη διαχείριση των πολιτισμικών διαφορών και την επίλυση προβλημάτων που αφορούν τη διαπολιτισμική συνύπαρξη σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- Σε ζητήματα έμφυλης και σεξουαλικής διαφορετικότητας, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση εφαρμογής των πολιτικών συμπερίληψης και άρσης στερεοτυπικών αντιλήψεων.

ΣΚΑΕ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

Δημόσια Διοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση

- Στα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στην έρευνα, μελέτη και ανάλυση των κοινωνικών και πολιτισμικών αιτιών των συγκρούσεων και των θεωρούμενων ως έκνομων συμπεριφορών. Επίσης, μπορούν να συμβάλουν σε ζητήματα που αφορούν στην εκπαίδευση αστυνομικών και δικαστικών λειτουργών σε τομείς σχετικούς με την κατανόηση πολιτισμικών πρακτικών, αξιών και απόψεων και με γνώμονα τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ανάλογη συμβολή μπορούν να έχουν οι κοινωνικοί ανθρωπολόγοι και σε Ανεξάρτητες αρχές.
- Σε Υπηρεσίες και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μπορούν να συμβάλουν στον σχεδιασμό κοινωνικών προγραμμάτων.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση της αναπτυξιακής πολιτικής των Δήμων και στη διαχείριση ευρωπαϊκών ή άλλων προγραμμάτων που απευθύνονται σε γενικές ή ειδικές κοινωνικές ομάδες ή ενισχύουν τους θεσμούς κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων μέσα από την έρευνα, αποτύπωση και ερμηνεία των ιδιαίτερων πολιτισμικών και κοινωνικών παραμέτρων.

Υγεία - Κοινωνική πρόνοια

- Στο Υπουργείο Υγείας, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμμετέχουν σε έρευνες κοινωνικής ιατρικής και επιδημιολογίας, να συμβάλουν στη χαρτογράφηση των κοινωνικών και πολιτισμικών χαρακτηριστικών των υγειονομικών συστημάτων, στη χάραξη πολιτικών υγείας, καθώς και στον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων προάσπισης, πρόληψης και προστασίας της δημόσιας υγείας σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να αναδεικνύουν τις ιδιαίτερες πολιτισμικές εννοιολογήσεις των ασθενειών και της υγείας υποδεικνύοντας τη διασύνδεσή τους με ποικίλες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές παραμέτρους και να συμβάλουν στη διαμόρφωση θεραπευτικών προτάσεων και πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν να λειτουργούν συμβουλευτικά σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες των υπηρεσιών υγείας, στους ασθενείς και τους οικείους τους, σε νοσηλευτικά ιδρύματα, κέντρα υγείας, θεραπευτικούς ξενώνες, κέντρα απεξάρτησης, κοινωνικές υπηρεσίες κ.λπ.

ΣΚΑΕ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμμετέχουν στην εκπόνηση και την υλοποίηση προγραμμάτων που αφορούν πολιτικές της αναπηρίας και στοχεύουν στην κοινωνική συμπερίληψη των ανάπηρων ατόμων.

Εργασία

- Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και σε φορείς που ασχολούνται με την έρευνα των συνθηκών εργασίας και τα εργασιακά δικαιώματα συμβουλευτικά σε ζητήματα απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης.
- Στον επιχειρηματικό τομέα μπορούν να συμβάλουν με τη μελέτη και συγκρότηση προτάσεων για τη βελτίωση των εταιρικών οργανωτικών δομών και των εργασιακών σχέσεων και την ανάπτυξη της εταιρικής κουλτούρας.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν σε τομείς διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, με έμφαση σε θέματα διαφορετικότητας, έμφυλων σχέσεων και συμπερίληψης.

Φτώχεια και Κοινωνικός αποκλεισμός

- Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Κοινωνικές Υπηρεσίες Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και υπηρεσίες Κοινωνικής Αλληλεγγύης, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση εφαρμογής συγκεκριμένων πολιτικών και προγραμμάτων για την αντιμετώπιση των φαινομένων σχετικών με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Τουρισμός

- Στο Υπουργείο Τουρισμού, σε αναπτυξιακούς φορείς και θεσμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση τουριστικών και αναπτυξιακών πολιτικών. Μελετώντας και λαμβάνοντας υπόψη τις άμεσες και έμμεσες συνέπειες του τουρισμού στις κοινότητες και τους τόπους υποδοχής, μπορούν να αναδεικνύουν τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές σχέσεις που διαμορφώνονται στο τουριστικό πεδίο σε σχέση με τα διαφορετικά είδη τουρισμού.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμμετέχουν στο σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων ανάδειξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τοπικών κοινωνιών για την ισόρροπη και αειφόρο τουριστική τους ανάπτυξη.

ΣΚΑΕ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ | ASSOCIATION OF SOCIAL
ANTHROPOLOGISTS GREECE

Περιβάλλον

- Στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να προσφέρουν τις γνώσεις τους σε πολιτικές που σχετίζονται με το οικιστικό/φυσικό περιβάλλον στον αστικό/περιαστικό/αγροτικό χώρο, την αναδιάταξη του χώρου, καθώς και τη διερεύνηση των κοινωνικών επιπτώσεων σε θέματα χωροταξίας, βιώσιμης ανάπτυξης, αλλά και τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων που στοχεύουν στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών.
- Οι ανθρωπολόγοι μπορούν να συμβάλουν σε φορείς που ασχολούνται με το περιβάλλον και την προστασία του, την παγκόσμια κλιματική κρίση και εστιάζουν στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και του φυσικού περιβάλλοντος.

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

- Στη σχετική Γενική Γραμματεία και σε φορείς ενημέρωσης, σε ανεξάρτητες αρχές εποπτείας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, οι ανθρωπολόγοι μπορούν να εργαστούν ως σύμβουλοι για την επίλυση ζητημάτων που αφορούν τις διαφορετικές προσλήψεις, την κατανόηση και την αποδοχή της πολυπολιτισμικότητας και της ετερότητας, όπως και τον σχεδιασμό και την προσαρμογή μιντιακών/ψηφιακών Μέσων, ώστε να διευκολύνεται η πρόσβασή τους σε ιδιαίτερες κοινωνικές και εθνοπολιτισμικές ομάδες.